

บทที่ 5

การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การ
แข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้เริ่มจากการศึกษาบริบทของชุมชนและกลุ่มเกษตรกร
ทั้งหมด 5 กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้เพิ่มศักยภาพของกลุ่มผ่านกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม
คือ การพัฒนาศักยภาพด้าน “ระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Participatory
Guarantee System : PGS)” การพัฒนาศักยภาพด้าน “การจัดทำระบบควบคุมภายใน (Internal Control
System : ICS)” และการพัฒนาศักยภาพด้าน “การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural
Practice : GAP)”

โดยมีการหาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของบุญชม
ศรีสะอาด 2532 : 111

ค่าเฉลี่ยระดับ 4.51 – 5.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระดับ 3.51 – 4.50 มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยระดับ 2.51 – 3.50 มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระดับ 1.51 – 2.50 มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระดับ 1.00 – 1.50 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การพัฒนาศักยภาพด้าน “ระบบการรับรองเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System : PGS)”

“ระบบการรับรองเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System : PGS)” มีการจัดทำแบบประเมินก่อนและหลังการพัฒนา ดังนี้

1) แบบประเมินก่อนการพัฒนา (กลุ่มเกษตรกร)

ตารางที่ 5.1 การวิเคราะห์เพศตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	13	59.09
ชาย	9	40.91
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.1 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์เพศตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า เพศหญิงจำนวน 13 คน ร้อยละ 59.09 รองลงมาคือ เพศชายจำนวน 9 คน ร้อยละ 40.91

ตารางที่ 5.2 การวิเคราะห์อายุตามจำนวนและร้อยละ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	1	4.55
31-40	1	4.55
41-50	5	22.73
51-60	10	45.45
61-70	4	18.18
70 ปีขึ้นไป	1	4.55
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 2 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์อายุตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า ช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 10 คน ร้อยละ 45.45 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 5 คน ร้อยละ 22.73 ช่วงอายุ 61-70 ปี จำนวน 4 คน ร้อยละ 18.18 และช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี ช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 70 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน ร้อยละ 4.55

ตารางที่ 5.3 การวิเคราะห์การศึกษาตามจำนวนและร้อยละ

ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	50.00
ปริญญาตรี	7	31.82
ปริญญาโท	4	18.18
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.3 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์การศึกษาตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 11 คน ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ปริญญาตรีจำนวน 7 คน ร้อยละ 31.82 ปริญญาโทจำนวน 4 คน ร้อยละ 18.18

ตารางที่ 5.4 การวิเคราะห์จำนวนสมาชิกในครัวเรือนตามจำนวนและร้อยละ

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-3 คน	13	59.09
4-5 คน	6	27.27
6 คนขึ้นไป	3	13.64
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.4 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์จำนวนสมาชิกในครัวเรือนตามจำนวน และร้อยละจะเห็นว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน จำนวน 13 คน ร้อยละ 59.09 รองลงมา คือ สมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน จำนวน 6 คน ร้อยละ 27.27 และสมาชิกในครัวเรือน 6 คนขึ้นไป จำนวน 3 คน ร้อยละ 13.64

ตารางที่ 5.5 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (พืช)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำไย	8	25.81
ข้าว	5	16.13
พืชผัก	3	9.68
กล้วย	3	9.68
แตงโม	2	6.45
มะพร้าว	1	3.23
กระท้อน	1	3.23
มะนาว	1	3.23
ต้นอ่อนทานตะวัน	1	3.23
เมล่อน	1	3.23
มะขามยักษ์ (เป็ยว)	1	3.23
ข้าวโพด	1	3.23
มะม่วง	1	3.23
เห็ด	1	3.23
เสาวรศ	1	3.23
รวม	31	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.5 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ลำไยจำนวน 8 คน ร้อยละ 25.81 รองลงมาคือ ข้าวจำนวน 5 คน ร้อยละ 16.13 พืชผัก และกล้วยจำนวน 3 คน ร้อยละ 9.68 แตงโมจำนวน 2 คน ร้อยละ 6.45 และมะพร้าว กระท้อน มะนาว ต้นอ่อนทานตะวัน เมล่อน มะขามยักษ์ (เป็ยว) ข้าวโพด มะม่วง เห็ด และเสาวรศจำนวน 1 คน ร้อยละ 3.23

ตารางที่ 5.6 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (สัตว์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลา	3	37.50
ไก่	2	25.00
กบ	2	25.00
ห่าน	1	12.50
รวม	8	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.6 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ปลาจำนวน 3 คน รองลงมาคือ ไก่ และกบจำนวน 2 คน ร้อยละ 25.00 และห่านจำนวน 1 คน ร้อยละ 12.50

ตารางที่ 5.7 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กาแฟ	1	10.00
ปลา	1	10.00
ข้าวแต๋น	1	10.00
ลำไยอบแห้ง	1	10.00
กล้วย	1	10.00
สับขี้มัน + มะขาม + มะกรูด	1	10.00
แหม่มขี้มัน + มะขาม + มะกรูด	1	10.00
เห็ด	1	10.00
อาหารเพื่อสัตว์	1	10.00
อาหารสำเร็จรูป	1	10.00
รวม	10	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.7 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ กาแฟ ปลา ข้าวแต๋น ลำไย

อบแห้ง กล้วย สบู่ขมิ้น+ มะขาม+ มะกรูด แชมพูขมิ้น+ มะขาม+ มะกรูด เห็ด อาหารเพื่อสัตว์ อาหาร
สำเร็จรูป จำนวน 1 คน ร้อยละ 10.00

ตารางที่ 5.8 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (พืช)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำไย	5	19.23
ข้าว	4	15.38
พืชผัก	3	11.54
แตงโม	2	7.69
เมล่อน	1	3.85
กุหลาบ	1	3.85
ต้นอ่อนทานตะวัน	1	3.85
กล้วยหอมทอง	1	3.85
ไม้ผล	1	3.85
มะขามยักษ์ (เปี้ยว)	1	3.85
มะกรูด	1	3.85
มะขาม	1	3.85
ขมิ้น	1	3.85
เห็ด	1	3.85
เสาวรศ	1	3.85
สมุนไพรร	1	3.85
รวม	26	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.8 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจได้แก่ ลำไยจำนวน 5 คน ร้อยละ 19.23 รองลงมาคือ ข้าวจำนวน 4 คน ร้อยละ 15.38 พืชผักจำนวน 3 คน ร้อยละ 11.54 แตงโมจำนวน 2 คน ร้อยละ 7.69 และ เมล่อน กุหลาบ ต้นอ่อนทานตะวัน กล้วยหอมทอง ไม้ผล มะขามยักษ์ (เปี้ยว) มะกรูด มะขาม ขมิ้น เห็ด เสาวรศ และ สมุนไพรรจำนวน 1 คน ร้อยละ 3.85

ตารางที่ 5.9 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (สัตว์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลา	4	66.67
ไก่ไข่	1	16.67
กบ	1	16.67
รวม	6	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.9 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจ ได้แก่ ปลาจำนวน 4 คน ร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ไก่ไข่ และกบ จำนวน 1 คน ร้อยละ 16.67

ตารางที่ 5.10 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กาแฟ	1	25.00
ข้าวแต๋น	1	25.00
สับขมมันมะขาม	1	25.00
แยมพุ่มะกรูด	1	25.00
รวม	4	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.10 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจ ได้แก่ กาแฟ ข้าวแต๋น สับขมมันมะขาม แยมพุ่มะกรูด จำนวน 1 คน ร้อยละ 25.00

ตารางที่ 5.11 การวิเคราะห์สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	18	81.82
ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	4	18.18
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.11 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 22 คน พบว่า ผู้ที่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 18 คน ร้อยละ 81.82 และผู้ที่ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 4 คน ร้อยละ 18.18

ตารางที่ 5.12 การวิเคราะห์เหตุผลในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) สามารถปฏิบัติในระบบอินทรีย์ได้	4	26.67
2) ได้รับการอบรมและนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ	3	20.00
3) ทำในระบบปิด ซึ่งไม่ต้องใช้สารเคมีในการกำจัดแมลงและศัตรูพืช	2	13.33
4) ต้องการพัฒนาสินค้าการเกษตร	1	6.67
5) การทำเกษตรอินทรีย์ทำให้ปลอดภัยต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภค	1	6.67
ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) ยังต้องพึ่งพาปุ๋ยเคมีในการปลูก	2	13.33
2) พื้นที่ทำการเกษตร โดยรอบยังมีการใช้เคมี	1	6.67
3) ต้นทุนสูงในการผลิตสูง	1	6.67
รวม	15(68.18%)	100.00
ไม่แสดงความคิดเห็น	7(31.82%)	
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.12 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ที่สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ โดยมีกลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 7 คน ร้อยละ 31.82 และกลุ่มที่แสดงความเห็น 15 คน ร้อยละ 68.18 ซึ่งจากกลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 100 จะเห็นว่า เหตุผลที่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ สามารถปฏิบัติในระบบอินทรีย์ได้ จำนวน 4 คน ร้อยละ 26.67 รองลงมาคือ ได้รับการอบรมและนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ จำนวน 3 คน ร้อยละ 20.00 ทำในระบบปิด ซึ่งไม่ต้องใช้สารเคมีในการกำจัดแมลงและศัตรูพืช จำนวน 2 คน ร้อยละ 13.33 และต้องการพัฒนาสินค้าการเกษตร และการทำเกษตรอินทรีย์ทำให้ปลอดภัยต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภค จำนวน 1 คน ร้อยละ 6.67 ส่วนเหตุผลที่ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ ยังต้องพึ่งพาปุ๋ยเคมีในการปลูก จำนวน 2 คน ร้อยละ 13.33 รองลงมาคือ พื้นที่ทำการเกษตรโดยรอบ ยังมีการใช้เคมี และต้นทุนสูงในการผลิตสูง จำนวนเท่ากัน 1 คน ร้อยละ 6.67

ตารางที่ 5.13 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มจะต้องมีการทำสัญญาหรือข้อตกลงที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	22	100.00
2. PGS เป็นเครื่องมือการตรวจรับรองที่ IFORM จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย	21	95.45
3. PGS เป็นเครื่องมือที่จะส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ได้รวมกลุ่มกันอย่างมั่นคง และยั่งยืน พร้อมทั้งให้การรับรองเกษตรอินทรีย์อย่างครอบคลุม	21	95.45
4. ระบบตรวจประเมินและรับรองความเป็นอินทรีย์โดยผู้มีส่วนร่วม มีกระบวนการผลิต เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	21	95.45
5. ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม เป็นการรับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรม และการเกษตรของท้องถิ่น	21	95.45

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.13 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
6. ตามหลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย	21	95.45
7. การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานของเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม กำหนดวิธีการควบคุมตรวจสอบผู้ผลิตให้ปฏิบัติตามกฎที่กำหนด และกำหนดขั้นตอนกระบวนการให้การรับรองผลิต “เกษตรอินทรีย์” โดยการฝึกปฏิบัติการตรวจฟาร์มให้กับเกษตรกร เป็นลักษณะเฉพาะของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม	21	95.45
8. ตลาดสินค้าในพื้นที่หรือชุมชนสามารถใช้ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ที่รับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชนได้	21	95.45
9. การตลาดอินทรีย์ในยุคปัจจุบันสามารถให้ผู้ผลิตเข้าถึงการตรวจสอบแปลงและกระบวนการผลิตที่เป็นระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ได้	21	95.45
10. คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการศึกษาจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรท้องถิ่น เอกชน เป็นพี่เลี้ยง หรือเป็นผู้สนับสนุน หรือส่งเสริมการเรียนรู้ หรือจัดหาช่องทางตลาด	20	90.91
11. ระบบตลาดที่ "ชุมชนรับรอง" นี้เป็นการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์รูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการรับรองเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยองค์กรผู้ผลิตเอง (first party certification)	20	90.91
12. ระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์สำหรับใช้ร่วมกันในกลุ่มเกษตรกรที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกเครือข่ายของมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย โดยจะใช้ตราสัญลักษณ์ร่วมกัน	19	86.36
12. ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) เป็นระบบการรับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน	19	86.36
13. ผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข	17	77.27

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.13 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
14. คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม คือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป	9	40.91
15. คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ในระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) มี 5 ข้อ โดยข้อแรกคือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน 10 รายขึ้นไป	9	40.91
16. ไม่มีตรารับรอง [Seals or labels] ที่เป็นหลักฐานแสดงสถานะความเป็นเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มได้	8	36.36
17. การตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	6	27.27
18. การรับรองเกษตรอินทรีย์โดยบุคคลที่ 3 เป็นระบบเดียวที่มีการการรับรองมาตรฐานเกษตร	6	27.27
19. หลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม มี 6 ข้อ คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความไว้วางใจ ความสัมพันธ์แบบแนวราบ กระบวนการเรียนรู้	0	0.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.13 แสดงภาพรวมจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สากล จะเห็นว่า กลุ่มจะต้องมีการทำสัญญาหรือข้อตกลงที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต่อบุคคลจำนวน 22 คน ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ PGS เป็นเครื่องมือการตรวจรับรองที่ IFORM จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย PGS เป็นเครื่องมือที่จะส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ได้รวมกลุ่มกันอย่างมั่นคง และยั่งยืน พร้อมกับให้การรับรองเกษตรอินทรีย์อย่างครอบคลุม ระบบตรวจประเมินและรับรองความเป็นอินทรีย์โดยผู้มีส่วนร่วม มีกระบวนการผลิต เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม เป็นการรับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรมและการเกษตรของท้องถิ่น ตามหลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการดำเนินงานในรูปแบบ

เครือข่าย การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานของเกษตรกรอินทรีย์ของกลุ่ม กำหนดวิธีการควบคุม ตรวจสอบผู้ผลิตให้ปฏิบัติตามกฎที่กำหนด และกำหนดขั้นตอนกระบวนการให้การรับรองผลิต “เกษตรกรอินทรีย์” โดยการฝึกปฏิบัติการตรวจฟาร์มให้กับเกษตรกร เป็นลักษณะเฉพาะของระบบ การรับรองแบบมีส่วนร่วม ตลาดสินค้าในพื้นที่หรือชุมชนสามารถใช้ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ที่รับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชนได้ และการตลาดอินทรีย์ในยุคปัจจุบัน สามารถให้ผู้ผลิตเข้าถึงการตรวจสอบแปลงและกระบวนการผลิตที่เป็นระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ได้ ตอบถูกจำนวน 21 คน ร้อยละ 95.45 คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการมีภาคีเครือข่ายจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กร ท้องถิ่น เอกชน เป็นพี่เลี้ยง หรือเป็นผู้สนับสนุน หรือส่งเสริมการเรียนรู้ หรือจัดหาช่องทางตลาด และระบบตลาดที่ "ชุมชนรับรอง" นี้เป็นการรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์รูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการรับรองเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยองค์กรผู้ผลิตเอง (first party certification) ตอบถูก จำนวน 20 คน ร้อยละ 90.91 ระบบการรับรองเกษตรกรอินทรีย์สำหรับใช้ร่วมกันในกลุ่มเกษตรกรที่ ขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกเครือข่ายของมูลนิธิเกษตรกรอินทรีย์ไทย โดยจะใช้ตราสัญลักษณ์ร่วมกัน และระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) เป็นระบบการรับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดย ชุมชน ตอบถูกจำนวน 19 คน ร้อยละ 86.36 ผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรอง ภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข ตอบถูกจำนวน 17 คน ร้อยละ 77.27 คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม คือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตเกษตรกรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป และคุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์ในระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) มี 5 ข้อ โดยข้อแรกคือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตเกษตรกรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่ หมู่บ้านเดียวกัน 10 รายขึ้นไป ตอบถูกจำนวน 9 คน ร้อยละ 40.91 ไม่มีตรารับรอง (Seals or labels) ที่เป็นหลักฐานแสดงสถานะความเป็นเกษตรกรอินทรีย์ของกลุ่มได้ ตอบถูกจำนวน 8 คน ร้อยละ 36.36 การตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และการรับรองเกษตรกรอินทรีย์โดยบุคคลที่ 3 เป็นระบบเดียวที่มีการการรับรองมาตรฐานเกษตร ตอบถูกจำนวน 6 คน ร้อยละ 27.27 และหลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมี ส่วนร่วม มี 6 ข้อ คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความไว้วางใจ ความสัมพันธ์แบบแนวราบ กระบวนการเรียนรู้ ไม่มีผู้ตอบถูกในประเด็นนี้

2) แบบประเมินหลังการพัฒนา (กลุ่มเกษตรกร)

ตารางที่ 5.14 การวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	19	86.36
ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	3	13.64
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.14 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 22 คน พบว่า ผู้ที่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 19 คน ร้อยละ 86.36 และผู้ที่ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 3 คน ร้อยละ 13.64

ตารางที่ 5.15 การวิเคราะห์เหตุผลในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ

เหตุผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) ทำเกษตรอินทรีย์ปลอดภัยกับผู้ผลิตและผู้บริโภค	5	38.46
2) สามารถปฏิบัติในระบบอินทรีย์ได้	4	30.77
3) ผ่านการอบรมและนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริง	3	23.08
4) ต้องการยกระดับสินค้าเกษตร	1	7.69
รวม	13(59.09%)	100.00
ไม่แสดงความคิดเห็น	9(40.91%)	
รวม	22	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.15 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ โดยมีกลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 9

คน ร้อยละ 41.91 และกลุ่มที่แสดงความเห็น จำนวน 13 คน ร้อยละ 59.09 ซึ่งจากกลุ่มนี้คิดเป็น ร้อยละ 100 จะเห็นว่า เหตุผลที่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ ทำเกษตรอินทรีย์ปลอดภัยกับผู้ผลิตและกับผู้บริโภค จำนวน 5 คน ร้อยละ 36.46 รองลงมาคือ สามารถปฏิบัติในระบบอินทรีย์ได้ จำนวน 4 คน ร้อยละ 30.77 ผ่านการอบรมและนำความรู้ที่ได้ ไปปฏิบัติจริง จำนวน 3 คน ร้อยละ 23.08 และต้องการยกระดับสินค้าเกษตร จำนวน 1 คน ร้อยละ 7.69

ตารางที่ 5.16 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์สากล

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม เป็นการรับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรม และการเกษตรของท้องถิ่น	22	100.00
2. คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการฝึกอบรมจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรท้องถิ่น เอกชน เป็นพี่เลี้ยง หรือเป็นผู้สนับสนุน หรือส่งเสริมการเรียนรู้ หรือ จัดหาช่องทางตลาด	22	100.00
3. การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานของเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม กำหนดวิธีการควบคุมตรวจสอบผู้ผลิตให้ปฏิบัติตามกฎที่กำหนด และกำหนดขั้นตอนกระบวนการให้การรับรองผลิต “เกษตรอินทรีย์” โดยการฝึกปฏิบัติการตรวจฟาร์มให้กับเกษตรกร เป็นลักษณะเฉพาะของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม	22	100.00
4. ระบบตลาดที่ "ชุมชนรับรอง" นี้เป็นการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์รูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการรับรองเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยองค์กรผู้ผลิตเอง (first party certification)	22	100.00
5. PGS เป็นเครื่องมือที่จะส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ ได้รวมกลุ่มกันอย่างมั่นคง และยั่งยืน พร้อมกับให้การรับรองเกษตรอินทรีย์อย่างครอบคลุม	21	95.45
6. กลุ่มจะต้องมีการทำสัญญาหรือข้อตกลงที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	21	95.45

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.16 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
7. ระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์สำหรับใช้ร่วมกันในกลุ่มเกษตรกรที่ ขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกเครือข่ายของมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย โดย จะใช้ตราสัญลักษณ์ร่วมกัน	20	90.91
8. ตามหลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการดำเนินงานในรูปเครือข่าย	20	90.91
9. ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) เป็นระบบการรับประกัน คุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน	20	90.91
10. ตลาดสินค้าในพื้นที่หรือชุมชนสามารถใช้ระบบการรับรองแบบมี ส่วนร่วม PGS ที่รับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชนได้	20	90.91
11. การตลาดอินทรีย์ในยุคปัจจุบันสามารถให้ผู้ผลิตเข้าถึงการตรวจสอบ แปลงและกระบวนการผลิตที่เป็นระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ได้	20	90.91
12. ระบบตรวจประเมินและรับรองความเป็นอินทรีย์โดยผู้มีส่วนร่วม มี กระบวนการผลิต เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์	19	86.36
13. ผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข	18	81.82
14. PGS เป็นเครื่องมือการตรวจรับรองที่ IFORM จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือ เกษตรกรรายย่อย	14	63.64
15. คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ในระบบการรับรองแบบมี ส่วนร่วม (PGS) มี 5 ข้อ โดยข้อแรกคือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะ การผลิตเกษตรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน 10 รายขึ้นไป	12	54.55
16. ไม่มีตรารับรอง [Seals or labels] ที่เป็นหลักฐานแสดงสถานะความ เป็นเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มได้	11	50.00
17. การรับรองเกษตรอินทรีย์โดยบุคคลที่ 3 เป็นระบบเดียวที่มีการการ รับรองมาตรฐานเกษตร	9	40.91

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.16 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
18. การตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	8	36.36
19. คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม คือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป	6	27.27
20. หลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม มี 6 ข้อ คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความไว้วางใจ ความสัมพันธ์แบบแนวราบ กระบวนการเรียนรู้	3	13.64

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.16 แสดงภาพรวมจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จะเห็นว่า ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม เป็นการรับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรมและการเกษตรของท้องถิ่น คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการถ่ายโอนจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรท้องถิ่น เอกชน เป็นพี่เลี้ยง หรือเป็นผู้สนับสนุน หรือส่งเสริมการเรียนรู้ หรือจัดหาช่องทางตลาด การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานของเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม กำหนดวิธีการควบคุมตรวจสอบผู้ผลิตให้ปฏิบัติตามกฎที่กำหนด และกำหนดขั้นตอนกระบวนการให้การรับรองผลิต “เกษตรอินทรีย์” โดยการฝึกปฏิบัติการตรวจฟาร์มให้กับเกษตรกร เป็นลักษณะเฉพาะของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม และระบบตลาดที่ “ชุมชนรับรอง” นี้เป็นการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์รูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการรับรองเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มโดยองค์กรผู้ผลิตเอง (first party certification) ตอบถูกจำนวน 22 คน ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ PGS เป็นเครื่องมือที่จะส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ได้รวมกลุ่มกันอย่างมั่นคง และยั่งยืน พร้อมกับให้การรับรองเกษตรอินทรีย์อย่างครอบคลุม และกลุ่มจะต้องมีการทำสัญญาหรือข้อตกลงที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ตอบถูกจำนวน 21 คน ร้อยละ 95.45 ระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์สำหรับใช้ร่วมกันในกลุ่มเกษตรกรที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกเครือข่ายของมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย โดยจะใช้ตราสัญลักษณ์ร่วมกัน ตามหลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม จะต้องมีการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) เป็นระบบการรับประกัน

คุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน ตลาดสินค้าในพื้นที่หรือชุมชนสามารถใช้ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ที่รับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชนได้ และการตลาดอินทรีย์ในยุคปัจจุบันสามารถให้ผู้ผลิตเข้าถึงการตรวจสอบแปลงและกระบวนการผลิตที่เป็นระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ได้ ตอบถูกจำนวน 20 คน ร้อยละ 90.91 ระบบตรวจประเมินและรับรองความเป็นอินทรีย์โดยผู้มีส่วนร่วม มีกระบวนการผลิต เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตอบถูกจำนวน 19 คน ร้อยละ 86.36 ผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข ตอบถูกจำนวน 18 คน ร้อยละ 81.82 PGS เป็นเครื่องมือการตรวจรับรองที่ IFORM จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตอบถูกจำนวน 14 คน ร้อยละ 63.64 คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ในระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) มี 5 ข้อ โดยข้อแรกคือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน 10 รายขึ้นไป ตอบถูกจำนวน 12 คน ร้อยละ 54.55 ไม่มีตรารับรอง [Seals or labels] ที่เป็นหลักฐานแสดงสถานะความเป็นเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มได้ ตอบถูกจำนวน 11 คน ร้อยละ 50.00 การรับรองเกษตรอินทรีย์โดยบุคคลที่ 3 เป็นระบบเดียวที่มีการการรับรองมาตรฐานเกษตร ตอบถูกจำนวน 9 คน ร้อยละ 40.91 การตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ตอบถูกจำนวน 8 คน ร้อยละ 36.36 คุณสมบัติของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม คือมีการรวมกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่คล้ายกันหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป ตอบถูกจำนวน 6 คน ร้อยละ 27.27 และหลักการและองค์ประกอบของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม มี 6 ข้อ คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความไว้วางใจ ความสัมพันธ์แบบแนวราบ กระบวนการเรียนรู้ ตอบถูกจำนวน 3 คน ร้อยละ 13.64

5.2 การพัฒนาศักยภาพด้าน “การจัดทำระบบควบคุมภายใน (Internal Control System : ICS)”

“การจัดทำระบบควบคุมภายใน (Internal Control System : ICS)” มีการจัดทำแบบประเมินก่อนและหลังการพัฒนา ดังนี้

1) แบบประเมินก่อนการพัฒนา (กลุ่มเกษตรกร)

ตารางที่ 5.17 การวิเคราะห์เพศตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	14	56.00
ชาย	11	44.00
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.17 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์เพศตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า เพศหญิง จำนวน 14 คน ร้อยละ 56.00 รองลงมาคือ เพศชาย 11 คน ร้อยละ 44.00

ตารางที่ 5.18 การวิเคราะห์อายุตามจำนวนและร้อยละ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	2	8.00
31-40	2	8.00
41-50	5	20.00
51-60	10	40.00
61-70	5	20.00
70 ปีขึ้นไป	1	4.00
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.18 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์อายุตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า ช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 10 คน ร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุ 61-70

ปี จำนวน 5 คน ร้อยละ 20.00 ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี และช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 2 คน ร้อยละ 8.00 และช่วงอายุ 70 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน ร้อยละ 4.00

ตารางที่ 5.19 การวิเคราะห์การศึกษาตามจำนวนและร้อยละ

ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	48.00
ปริญญาตรี	10	40.00
ปริญญาโท	3	12.00
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.19 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์การศึกษาตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่าการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 12 คน ร้อยละ 48.00 รองลงมาคือ ปริญญาตรีจำนวน 10 คน ร้อยละ 40.00 ปริญญาโทจำนวน 3 คน ร้อยละ 12.00

ตารางที่ 5.20 การวิเคราะห์จำนวนสมาชิกในครัวเรือนตามจำนวนและร้อยละ

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-3 คน	13	52.00
4-5 คน	8	32.00
6 คนขึ้นไป	4	16.00
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.20 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์จำนวนสมาชิกในครัวเรือนตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน จำนวน 13 คน ร้อยละ 52.00 รองลงมาคือ สมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน จำนวน 8 คน ร้อยละ 32.00 และสมาชิกในครัวเรือน 6 คนขึ้นไป จำนวน 4 คน ร้อยละ 16.00

ตารางที่ 5.21 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (พืช)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำไย	10	24.39
ข้าว	6	14.63
พืชผัก	4	9.76
มะม่วง	2	4.88
แตงโม	2	4.88
กล้วย	2	4.88
เสาวรศ	1	2.44
กระท้อน	1	2.44
มะนาว	1	2.44
ส้มสายน้ำผึ้ง	1	2.44
ลิ้นจี่	1	2.44
เมล่อน	1	2.44
เสาวรศ	1	2.44
มะขาม	1	2.44
ต้นอ่อนทานตะวัน	1	2.44
ไม้ผล	1	2.44
สะเดา	1	2.44
ฝรั่ง	1	2.44
เห็ด	1	2.44
กุหลาบ	1	2.44
อะโวคาโด	1	2.44
รวม	41	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.42 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ลำไย จำนวน 10 คน ร้อยละ 24.39 รองลงมาคือ ข้าว จำนวน 6 คน ร้อยละ 14.63 พืชผักจำนวน 4 คน ร้อยละ 9.76 มะม่วง แตงโม และกล้วยจำนวน 2 คน ร้อยละ 4.88 และเสาวรศ กระท้อน มะนาว ส้มสายน้ำผึ้ง

ลีนจี เมล่อน เสาวรส มะขาม ตันอ่อนทานตะวัน ไม้ผล สะเคา ฝรั่ง เห็ด กุหลาบ และอะโวคาโด
จำนวน 1 คน ร้อยละ 2.44

ตารางที่ 5.22 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (สัตว์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลา	4	44.44
ไก่	3	33.33
เป็ด	1	11.11
กบ	1	11.11
รวม	9	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.22 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ปลา จำนวน 4 คน ร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ ไก่ จำนวน 3 คน ร้อยละ 33.33 และเป็ด และกบ จำนวน 1 คน ร้อยละ 11.11

ตารางที่ 5.23 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าวแต๋น	2	16.67
ลำไยอบแห้งเนื้อทอง	2	16.67
กาแฟ	1	8.33
ชาผงสำเร็จรูป	1	8.33
สบู่มิ้น	1	8.33
สบู่มะขาม	1	8.33
แชมพูมะกรูด	1	8.33

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.23 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ(ต่อ)

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เห็ด	1	8.33
ปลาแดดเดียว	1	8.33
ปลาต้ม	1	8.33
รวม	12	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.23 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ข้าวแต่น และลำไยอบแห้งเนื้อทอง จำนวน 2 คน ร้อยละ 16.67 รองลงมาคือ กาแฟ ชาผงสำเร็จรูป สบู่ขมิ้น สบู่มะขาม แชมพูมะกรูด เห็ด ปลาแดดเดียว และปลาต้ม จำนวน 1 คน ร้อยละ 8.33

ตารางที่ 5.24 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (พืช)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำไย	8	25.00
พืชผัก	5	15.63
ข้าว	4	12.50
เสาวรส	2	6.25
กุหลาบ	1	3.13
อะโวคาโด	1	3.13
ส้มสายน้ำผึ้ง	1	3.13
ลิ้นจี่จักรพรรด	1	3.13
แตงโม	1	3.13
กล้วย	1	3.13
มะขาม	1	3.13
ต้นอ่อนทานตะวัน	1	3.13

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.24 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ (ต่อ)

ชนิด (พืช)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม้ผล	1	3.13
มะม่วง	1	3.13
ถั่วฝักยาว	1	3.13
สมุนไพร	1	3.13
เห็ด	1	3.13
รวม	32	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.24 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจได้แก่ ลำไยจำนวน 8 คน ร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ พืชผักจำนวน 5 คน ร้อยละ 15.63 ข้าวจำนวน 4 คน ร้อยละ 12.50 เสาวรสจำนวน 2 คน ร้อยละ 6.25 และ กุหลาบ อะโวคาโด ส้มสายน้ำผึ้ง ลิ้นจี่จักรพรรดิ แดงโม กล้วย มะขาม ต้นอ่อนทานตะวัน ไม้ผล มะม่วง ถั่วฝักยาว สมุนไพร และเห็ด จำนวน 1 คน ร้อยละ 3.13

ตารางที่ 5.25 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (สัตว์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลา	3	75.00
ไก่ไข่	1	25.00
รวม	4	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.25 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจได้แก่ ปลา จำนวน 3 คน ร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ ไก่ไข่ จำนวน 1 คน ร้อยละ 25.00

ตารางที่ 5.26 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าวแต๋น	2	13.33
ลำไยอบแห้งเนื้อทอง	2	13.33
แยม	1	6.67
น้ำเสาวรศ	1	6.67
ไอศกรีม	1	6.67
ข้าวกล็อง	1	6.67
กาแฟ	1	6.67
สมุนไพร	1	6.67
สบู่ขมิ้น	1	6.67
สบู่มะขาม	1	6.67
แชมพูมะกรูด	1	6.67
ปลาแดดเดียว	1	6.67
ปลาต้ม	1	6.67
รวม	15	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.26 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจ ได้แก่ ข้าวแต๋น และลำไยอบแห้งเนื้อทอง จำนวน 2 คน ร้อยละ 13.33 และแยม น้ำเสาวรศ ไอศกรีม ข้าวกล็อง กาแฟ สมุนไพร สบู่ขมิ้น สบู่มะขาม แชมพูมะกรูด ปลาแดดเดียว ปลาต้ม จำนวน 1 คน ร้อยละ 6.67

ตารางที่ 5.27 การวิเคราะห์สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	22	88.00
ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	3	12.00
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.27 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 25 คน พบว่า ผู้ที่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 22 คน ร้อยละ 88.00 และผู้ที่ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 3 คน ร้อยละ 12.00

ตารางที่ 5.28 การวิเคราะห์เหตุผลในการปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล
ตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) การอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และนำไปปฏิบัติ	9	60.00
2) ควบคุมการใช้สารเคมี และเข้าผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	3	20.00
3) การตอบรับของลูกค้าด้านสุขภาพ	2	13.33
ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) เกษตรใช้เมล็ดแตงโม F-1 ในการปลูก	1	6.67
รวม	15(60%)	100.00
ไม่แสดงความคิดเห็น	10(40%)	
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.28 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์เหตุผลในการปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ โดยมีกลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน

10 คน ร้อยละ 40 และกลุ่มที่แสดงความเห็น 15 คน ร้อยละ 60 ซึ่งจากกลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 100 จะเห็นว่า เหตุผลที่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ การอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และนำไปปฏิบัติ จำนวน 9 คน ร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ควบคุมการใช้สารเคมี และเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน 3 คน ร้อยละ 20.00 และการตอบรับของลูกค้าด้านสุขภาพ จำนวน 2 คน ร้อยละ 13.33 ส่วนเหตุผลที่ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ เกษตรใช้เมล็ดแต่งโม F-1 ในการปลูก จำนวน 1 คน ร้อยละ 6.67

ตารางที่ 5.29 การวิเคราะห์การปฏิบัติตามระดับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของพื้นที่การเกษตร

ประเด็น	ค่าเฉลี่ยระดับ ความสำคัญ	S.D.
1. บริเวณพื้นที่เพาะปลูกของท่านปลอดภัยต่อการปนเปื้อนสารพิษ ทั้งทาง ดิน น้ำ และอากาศ	3.28	0.98
2. ท่านมีวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสารพิษที่ถูกหลักการ ทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร	3.24	1.13
3. ท่านมีวิธีเสนอแนะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสารพิษที่ถูกหลักการ ทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร	3.16	0.99
4. ท่านได้รับพันธุ์พืชที่ใช้ในการเพาะปลูก จากแหล่งที่เหมาะสม ปราศจากการตัดต่อหรือดัดแปลงพันธุกรรม หรือผ่านการฉายรังสี	3.12	1.27
5. ท่านได้รับการตรวจเยี่ยม ตรวจสอบ การดำเนินเกษตรอินทรีย์ จากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบฯ หรือจากคณะกรรมการตรวจสอบฯ อยู่เสมอ	2.72	1.21
6. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกพันธุ์พืชที่ใช้เพาะปลูก จากแหล่งที่เหมาะสม ปราศจากการตัดต่อพันธุกรรม หรือผ่านการฉายรังสี	2.68	1.28

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.29 การวิเคราะห์การปฏิบัติตามระดับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของพื้นที่การเกษตร (ต่อ)

ประเด็น	ค่าเฉลี่ยระดับ ความสำคัญ	S.D.
7. ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพื่อดูแลและปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิก	2.64	1.29
8. ในพื้นที่ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพื่อดูแลและปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิกเกษตรกรทั่วถึง	2.40	1.15
รวม	2.91	1.19

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.29 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์การปฏิบัติตามระดับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของพื้นที่การเกษตร จะเห็นว่า บริเวณพื้นที่เพาะปลูกของท่านปลอดภัยต่อการปนเปื้อนสารพิษทั้งทางดิน น้ำ และอากาศ เฉลี่ย 3.28 โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.98 รองลงมาคือ ท่านมีวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสารพิษที่ถูกหลักการ ทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร เฉลี่ย 3.24 (S.D. = 1.13) ท่านมีวิธีเสนอแนะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสารพิษที่ถูก หลักการ ทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร เฉลี่ย 3.16 (S.D. = 0.99) ท่านได้รับพันธุ์พืชที่ใช้ในการเพาะปลูก จากแหล่งที่เหมาะสม ปราศจากการตัดต่อหรือตัดแปลงพันธุกรรม หรือผ่านการฉายรังสี เฉลี่ย 3.12 (S.D. = 1.27) ท่านได้รับการตรวจเยี่ยม ตรวจสอบ การดำเนินเกษตรอินทรีย์ จากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบฯ หรือจากคณะกรรมการตรวจสอบฯ อยู่เสมอ เฉลี่ย 2.72 (S.D. = 1.21) ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกพันธุ์พืชที่ใช้เพาะปลูก จากแหล่งที่เหมาะสม ปราศจากการตัดต่อพันธุกรรม หรือผ่านการฉายรังสี เฉลี่ย 2.68 (S.D. = 1.28) ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพื่อดูแลและปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิก เฉลี่ย 2.64 (S.D. = 1.29) และในพื้นที่ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพื่อดูแลและปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิกเกษตรกรทั่วถึงเฉลี่ย 2.40 (S.D. = 1.15)

ตารางที่ 5.30 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข	25	100.00
2. ตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มจะต้องได้รับ การอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับระบบควบคุม ภายในของการรับรองมาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์	25	100.00
3. ICS เป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการ ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล	24	96.00
4. ระบบควบคุมภายใน (INTERNAL CONTROL SYSTEM : ICS) เป็น ระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการผลิต สินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของหน่วยรับรอง	23	92.00
5. การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายใน (ICS) ต้อง ดำเนินการอย่างครบถ้วน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	23	92.00
6. ระบบควบคุมภายใน(ICS)มีเงื่อนไขที่สำคัญข้อหนึ่งคือ การจัดทำ เอกสารและการควบคุมการบันทึก	23	92.00
7. ICS จำเป็นจะต้องมีการประเมินศักยภาพด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกในกลุ่ม	22	88.00
8. ICS ช่วยให้หน่วยงานที่ได้รับการรับรองสามารถให้การรับรองแก่ เกษตรกรที่หลายราย	20	80.00
9. ตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มไม่จำเป็นที่ ต้องอ่านออกเขียนได้ แต่ต้องผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน ตามหลักสากล	18	72.00
10. เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกร กรณีการผลิตพืช อินทรีย์ ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย 5 ราย	15	60.00

ตารางที่ 5.30 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
10. เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกร กรณีการผลิตพืชอินทรีย์ ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย 5 ราย	15	60.00
11. ระบบควบคุมภายในเป็นระบบที่ใช้สำหรับการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรรายย่อยในการตรวจรับรองโดยหน่วยงานอิสระ	15	60.00
12. ผลการพิจารณาการรับรองของคณะกรรมการรับรองระบบควบคุมภายใน มี 2 ลักษณะคือ รับรอง และ ไม่รับรอง	12	48.00
13. การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในต้องดำเนินการอย่างครบถ้วนอย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง	10	40.00
14. แบบฟอร์มหรือแบบบันทึกต่างๆต้องจัดเก็บไว้อย่างน้อย 1 ปี	10	40.00
15. การตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	7	28.00
16. ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบควบคุมภายใน (ICS) การจัดทำระบบเอกสารระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินศักยภาพและความพร้อมเบื้องต้นของกลุ่มเกษตรกร → การทดลองใช้เอกสารคู่มือระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินระบบควบคุมภายใน → การตรวจประเมินเบื้องต้น	4	16.00
17. ข้อดีของการจัดทำระบบควบคุมภายใน ช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตให้ได้ผลกำไรที่สูงกว่าท้องตลาดโดยทั่วไป	3	12.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.30 แสดงภาพรวมจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จะเห็นว่า ผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข และตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มจะต้องได้รับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับระบบควบคุมภายในของการรับรองมาตรฐานการผลิต

เกษตรกรอินทรีย์ ตอบถูกจำนวน 25 คน ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ICS เป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรกรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล ตอบถูกจำนวน 24 คน ร้อยละ 96.00 ระบบควบคุมภายใน (INTERNALCONTROLSYSTEM : ICS) เป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรกรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล สอดคล้องตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของหน่วยรับรอง การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายใน (ICS) ต้องดำเนินการอย่างครบถ้วน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และระบบควบคุมภายใน(ICS)มีเงื่อนไขที่สำคัญข้อหนึ่งคือ การจัดทำเอกสารและการควบคุมการบันทึกตอบถูกจำนวน 23 คน ร้อยละ 92.00 ICS จำเป็นจะต้องมีการประเมินศักยภาพด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ตอบถูกจำนวน 22 คน ร้อยละ 88.00 ICS ช่วยให้หน่วยงานที่ได้รับการรับรองสามารถให้การรับรองแก่เกษตรกรที่หลายราย ตอบถูกจำนวน 20 คน ร้อยละ 80.00 ตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มไม่จำเป็นต้องอ่านออกเขียนได้ แต่ต้องผลิตสินค้าเกษตรกรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานตามหลักสากล ตอบถูกจำนวน 18 คน ร้อยละ 72.00 เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกร กรณีการผลิตพืชอินทรีย์ ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย 5 ราย และระบบควบคุมภายในเป็นระบบที่ใช้สำหรับการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ของเกษตรกรรายย่อยในการตรวจรับรองโดยหน่วยงานอิสระ ตอบถูกจำนวน 60.00 ผลการพิจารณาการรับรองของคณะกรรมการรับรองระบบควบคุมภายใน มี 2 ลักษณะคือ รับรอง และ ไม่รับรอง ตอบถูกจำนวน 12 คน ร้อยละ 48.00 การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในต้องดำเนินการอย่างครบถ้วนอย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง และแบบฟอร์มหรือแบบบันทึกต่างๆต้องจัดเก็บไว้อย่างน้อย 1 ปี ตอบถูกจำนวน 10 คน ร้อยละ 40.00 การตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ตอบถูกจำนวน 7 คน ร้อยละ 28.00 ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบควบคุมภายใน (ICS) การจัดทำระบบเอกสารระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินศักยภาพและความพร้อมเบื้องต้นของกลุ่มเกษตรกร → การทดลองใช้เอกสารคู่มือระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินระบบควบคุมภายใน → การตรวจประเมินเบื้องต้น ตอบถูกจำนวน 4 คน ร้อยละ 16.00 และข้อดีของการจัดทำระบบควบคุมภายใน ช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตให้ได้ผลกำไรที่สูงกว่าท้องตลาดโดยทั่วไป ตอบถูกจำนวน 3 คน ร้อยละ 12.00

2) แบบประเมินหลังการพัฒนา (กลุ่มเกษตรกร)

ตารางที่ 5.31 การวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	23	92.00
ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	2	8.00
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.31 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 25 คน พบว่าผู้ที่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 23 คน ร้อยละ 92.00 และผู้ที่ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 2 คน ร้อยละ 8.00

ตารางที่ 5.32 การวิเคราะห์เหตุผลในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) ผ่านการอบรมเกษตรอินทรีย์และนำไปปฏิบัติ	6	46.15
2) ลดการใช้สารเคมี เน้นมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	5	38.46
3) มีความปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค	1	7.69
ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) เกษตรใช้เมล็ดแตงโม F-1 ในการปลูก	1	7.69
รวม	13(52%)	100.00
ไม่แสดงความคิดเห็น	12(48%)	
รวม	25	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.32 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์เหตุผลในการปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ โดยมีกลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 12 คน ร้อยละ 48 และกลุ่มที่แสดงความคิดเห็น 13 คน ร้อยละ 52 ซึ่งจากกลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 100 จะเห็นว่า เหตุผลที่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ ผ่านการอบรมเกษตรอินทรีย์และนำไปปฏิบัติ จำนวน 6 คน ร้อยละ 46.15 รองลงมาคือ ลดการใช้สารเคมี เน้นมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน 5 คน ร้อยละ 38.46 และมีความปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค จำนวน 1 คน ร้อยละ 7.69 ส่วนเหตุผลที่ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ เกษตรใช้เมล็ดแตงโม F-1 ในการปลูก จำนวน 1 คน ร้อยละ 7.69

ตารางที่ 5.33 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มจะต้องได้รับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับระบบควบคุมภายในของการรับรองมาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์	25	100.00
2. ICS ช่วยให้หน่วยงานที่ได้รับการรับรองสามารถให้การรับรองแก่เกษตรกรที่หลายราย	24	96.00
3. ระบบควบคุมภายใน(ICS)มีเงื่อนไขที่สำคัญข้อหนึ่งคือ การจัดทำเอกสารและการควบคุมการบันทึก	24	96.00
4. ICS จำเป็นจะต้องมีการประเมินศักยภาพด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	23	92.00
5. ระบบควบคุมภายใน (INTERNAL CONTROL SYSTEM : ICS) เป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล สอดคล้องตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของหน่วยรับรอง	23	92.00
6. การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายใน (ICS) ต้องดำเนินการอย่างครบถ้วน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	23	92.00
7. ICS เป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล	22	88.00

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.33 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
8. ผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข	22	88.00
9. ผลการพิจารณาการรับรองของคณะกรรมการรับรองระบบควบคุม ภายใน มี 2 ลักษณะคือ รับรอง และ ไม่รับรอง	15	60.00
10. ระบบควบคุมภายในเป็นระบบที่ใช้สำหรับการตรวจรับรองมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรรายย่อยในการตรวจรับรองโดยหน่วยงาน อิสระ	14	56.00
11. ตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มไม่จำเป็นต้อง ต้องอ่านออกเขียนได้ แต่ต้องผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน ตามหลักสากล	13	52.00
12. เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกร กรณีการผลิตพืช อินทรีย์ ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย 5 ราย	11	44.00
13. การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในต้องดำเนินการ อย่างครบถ้วนอย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง	7	28.00
14. แบบฟอร์มหรือแบบบันทึกต่างๆต้องจัดเก็บไว้อย่างน้อย 1 ปี	7	28.00
15. การตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะอย่างน้อยปี ละ 2 ครั้ง	7	28.00
16. ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบควบคุมภายใน (ICS) การจัดทำ ระบบเอกสารระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินศักยภาพ และความพร้อมเบื้องต้นของกลุ่มเกษตรกร → การทดลองใช้เอกสาร คู่มือระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินระบบควบคุม ภายใน → การตรวจประเมินเบื้องต้น	4	16.00
17. ข้อดีของการจัดทำระบบควบคุมภายใน ช่วยให้เกษตรกรสามารถขาย ผลผลิตให้ได้ผลกำไรที่สูงกว่าท้องตลาดโดยทั่วไป	2	8.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.33 แสดงภาพรวมจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการติดตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สากกล จะเห็นว่า ตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มจะต้องได้รับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับระบบควบคุมภายในของการรับรองมาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์ ตอบถูกจำนวน 25 คน ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ICS ช่วยให้หน่วยงานที่ได้รับการรับรองสามารถให้การรับรองแก่เกษตรกรที่หลายราย และระบบควบคุมภายใน(ICS)มีเงื่อนไขที่สำคัญข้อหนึ่งคือ การจัดทำเอกสารและการควบคุมการบันทึก ตอบถูกจำนวน 24 คน ร้อยละ 96.00 ICS จำเป็นจะต้องมีการประเมินศักยภาพด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ระบบควบคุมภายใน (INTERNAL CONTROL SYSTEM : ICS) เป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล สอดคล้องตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของหน่วยรับรอง และการประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายใน (ICS) ต้องดำเนินการอย่างครบถ้วน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตอบถูกจำนวน 23 คน ร้อยละ 92.00 ICS เป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล และผลการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายใน มีระดับ คือ ไม่รับรอง รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข และรับรองแบบมีเงื่อนไข ตอบถูกจำนวน 22 คน ร้อยละ 88.00 ผลการพิจารณาการรับรองของคณะกรรมการรับรองระบบควบคุมภายใน มี 2 ลักษณะคือ รับรอง และ ไม่รับรอง ตอบถูกจำนวน 15 คน ร้อยละ 60.00 ระบบควบคุมภายในเป็นระบบที่ใช้สำหรับการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรรายย่อยในการตรวจรับรองโดยหน่วยงานอิสระ ตอบถูกจำนวน 14 คน ร้อยละ 56.00 ตามมาตรฐานของระบบควบคุมภายใน สมาชิกของกลุ่มไม่จำเป็นต้องอ่านออกเขียนได้ แต่ต้องผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานตามหลักสากล ตอบถูกจำนวน 13 คน ร้อยละ 52.00 เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกร กรณี การผลิตพืชอินทรีย์ ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย 5 ราย ตอบถูกจำนวน 11 คน ร้อยละ 44.00 การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในต้องดำเนินการอย่างครบถ้วนอย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง แบบฟอร์มหรือแบบบันทึกต่างๆต้องจัดเก็บไว้อย่างน้อย 1 ปี และการตรวจสอบแปลงและกระบวนการรับรองภายในจะทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ตอบถูกจำนวน 7 คน ร้อยละ 28.00 ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบควบคุมภายใน (ICS) การจัดทำระบบเอกสารระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินศักยภาพและความพร้อมเบื้องต้นของกลุ่มเกษตรกร → การทดลองใช้เอกสารคู่มือระบบควบคุมภายในของกลุ่ม → การประเมินระบบควบคุมภายใน → การตรวจประเมินเบื้องต้น ตอบถูกจำนวน 4 คน ร้อยละ 16.00 และข้อดีของการจัดทำระบบควบคุมภายใน ช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตให้ได้ผลกำไรที่สูงกว่าท้องตลาดโดยทั่วไป ตอบถูกจำนวน 2 คน ร้อยละ 8.00

5.3 การพัฒนาศักยภาพด้าน “การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP)”

“การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP)” มีการจัดทำแบบประเมินก่อนและหลังการพัฒนา ดังนี้

1) แบบประเมินก่อนการพัฒนา (กลุ่มเกษตรกร)

ตารางที่ 5.34 การวิเคราะห์เพศตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	15	71.43
ชาย	6	28.57
รวม	21	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.34 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์เพศตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า เพศหญิงจำนวน 15 คน ร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 6 คน ร้อยละ 28.57

ตารางที่ 5.35 การวิเคราะห์อายุตามจำนวนและร้อยละ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	2	9.52
31-40	1	4.76
41-50	5	23.81
51-60	9	42.86
61-70	3	14.29
71 ปีขึ้นไป	1	4.76
รวม	21	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.35 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์อายุตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า ช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 9 คน ร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 5 คน ร้อยละ 23.81 ช่วงอายุ 61-70 ปี จำนวน 3 คน ร้อยละ 14.29 ช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 2 คน ร้อยละ 9.52 และช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 71 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน ร้อยละ 4.76

ตารางที่ 5.36 การวิเคราะห์การศึกษาตามจำนวนและร้อยละ

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	10	47.62
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	28.57
ปริญญาโท	5	23.81
รวม	21	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.36 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์การศึกษาตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 10 คน ร้อยละ 47.62 รองลงมาคือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน ร้อยละ 28.57 และระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน ร้อยละ 23.81

ตารางที่ 5.37 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (พืช)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำไย	5	20.83
ข้าว	4	16.67
แตงโม	2	8.33
พืชผัก	2	8.33
เสาวรส	2	8.33
มะนาว	1	4.17
มะพร้าว	1	4.17
สมุนไพรมะนาว	1	4.17
อะโวคาโด	1	4.17
กุหลาบ	1	4.17
กล้วย	1	4.17
ต้นอ่อนทานตะวัน	1	4.17
เห็ด	1	4.17
ไม้ผล	1	4.17
รวม	24	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.37 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ลำไย จำนวน 5 คน ร้อยละ 20.83 รองลงมาคือ ข้าว จำนวน 4 คน ร้อยละ 16.67 แดงโม พืชผัก และเสาวรส จำนวน 2 คน ร้อยละ 8.33 และมะนาว มะพร้าว สมุนไพร อะโวคาโด กุหลาบ กลัวย ต้นอ่อนทานตะวัน เห็ด และไม้ผล จำนวน 1 คน ร้อยละ 4.17

ตารางที่ 5.38 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (สัตว์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลา	3	60.00
หอย	1	20.00
ไก่ไข่	1	20.00
รวม	6	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.38 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ปลา จำนวน 3 คน ร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ หอย และไก่ไข่จำนวน 1 คน ร้อยละ 20.00

ตารางที่ 5.39 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลาแดดเดียว	1	8.33
ลำไย	1	8.33
ข้าว	1	8.33
กาแฟ	1	8.33
ข้าวแต๋น	1	8.33
ธัญพืชอัดแท่ง	1	8.33
แฮมพุ่มะกูด	1	8.33
สมุนไพรและสมุนไพร	1	8.33

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.39 การวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละ(ต่อ)

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาหารสำเร็จรูปเพื่อสัตว์	1	8.33
แยม	1	8.33
น้ำเสาวรส	1	8.33
น้ำมันงา	1	8.33
รวม	12	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.39 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันตามจำนวนและร้อยละจะเห็นว่า ชนิดของการผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน ได้แก่ ปลา แคนเดียว ลำไย ข้าว กาแฟ ข้าวแต่น ัญพืชอัดแท่ง แยมพุ่มะกูด สบู่ขมิ้นและสบู่มะขาม อาหารสำเร็จรูปเพื่อสัตว์ แยม น้ำเสาวรส และน้ำมันงา จำนวน 1 คน ร้อยละ 8.33

ตารางที่ 5.40 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (พืช)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลำไย	3	15.79
ข้าว	3	15.79
ผัก	3	15.79
อะโวคาโด	2	10.53
เสาวรส	2	10.53
แตงโม	2	10.53
เห็ด	1	5.26
กุหลาบ	1	5.26
สมุนไพร	1	5.26
ต้นอ่อนทานตะวัน	1	5.26
รวม	19	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.40 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจ ได้แก่ ลำไย ข้าว และผัก จำนวน 3 คน ร้อยละ 15.79 รองลงมาคือ อะโวคาโด เสาวรส และแตงโม จำนวน 2 คน ร้อยละ 10.53 และเห็ด กุหลาบ สมุนไพร และต้นอ่อนทานตะวัน จำนวน 1 คน ร้อยละ 5.26

ตารางที่ 5.41 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (สัตว์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลา	2	100.00
รวม	2	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.41 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจ ได้แก่ ปลา จำนวน 2 คน ร้อยละ 100.00

ตารางที่ 5.42 การวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ

ชนิด (แปรรูป)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมุนไพรขามขมิ้น	1	16.67
แชมพูมะกรูด	1	16.67
แปรรูปจากสมุนไพร	1	16.67
กาแฟ	1	16.67
น้ำเสาวรส	1	16.67
แยม	1	16.67
รวม	6	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.42 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามจำนวนและร้อยละ จะเห็นว่า สินค้าเกษตรที่จะทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่น่าสนใจ

ได้แก่ สบู่มะขามขมิ้น แชมพูมะกรูด แปรรูปจากสมุนไพร กาแฟ น้ำเสาวรส และแยม จำนวน 1 คน ร้อยละ 16.67

ตารางที่ 5.43 การวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	20	95.24
ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	1	4.76
รวม	21	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.43 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 21 คน พบว่า ผู้ที่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 20 คน ร้อยละ 95.24 และผู้ที่ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 1 คน ร้อยละ 4.76

ตารางที่ 5.44 การวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สากลตามจำนวนและร้อยละ

เหตุผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) ศึกษาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติ	6	50.00
2) เกษตรกรมีความตั้งใจและสามารถทำได้	2	16.67
3) การทำเกษตรปลอดภัย โดยลดการใช้สารเคมี	2	16.67
4) สินค้าเกษตรอินทรีย์มีราคาดี	1	8.33

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.44 การวิเคราะห์สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ (ต่อ)

เหตุผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ F-1	1	8.33
รวม	12(57.14%)	100.00
ไม่แสดงความคิดเห็น	9(42.86%)	
รวม	21	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.44 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ โดยมีกลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 9 คน ร้อยละ 42.86 และกลุ่มที่แสดงความคิดเห็น 12 คน ร้อยละ 57.14 ซึ่งจากกลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 100 จะเห็นว่า เหตุผลที่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ ศึกษาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติ จำนวน 6 คน ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ เกษตรกรมีความตั้งใจและสามารถทำได้ และการทำเกษตรปลอดภัย โดยลดการใช้สารเคมี จำนวน 2 คน ร้อยละ 16.67 และสินค้าเกษตรอินทรีย์มีราคาดี จำนวน 1 คน ร้อยละ 8.33 ส่วนเหตุผลที่ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ F-1 จำนวน 1 คน ร้อยละ 8.33

ตารางที่ 5.45 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. การได้รับพิษจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร รับประทานได้จาก ทางการหายใจทางปากทางผิวหนัง	21	100.00
2. อาหารปลอดภัยจากสารพิษ หมายถึง อาหารที่ไม่มีสารพิษหรือมีในระดับที่ปลอดภัย	21	100.00
3. วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้แก่ สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รวมถึงสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช	19	90.48

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.45 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล(ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
4. Global GAP คือมาตรฐานภาคเอกชนสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรของกลุ่มผู้ค้าปลีกทั่วโลก	17	80.95
5. Global GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร โดยเกษตรกรต้องมีการพัฒนา 2 ด้านคือ การพัฒนาฟาร์ม และการพัฒนาบุคลากร	17	80.95
6. วัตถุประสงค์ : จุดอินทรีย์บางชนิด เช่น แบลทีเรีย ไวรัส, ปาราสิต, เชื้อรา มีประโยชน์ต่อพืช	13	61.90
7. THAI GAP เป็นมาตรฐานทางการเกษตรที่มุ่งเน้นเรื่องข้าวอย่างเดียว ซึ่งดูแลโดยกรมการข้าว	13	61.90
8. วัสดุทางกายภาพ เช่น กรวด, ดิน, หิน, โลหะ, ไม้, พลาสติก ซึ่งไม่ก่อให้เกิดอันตรายในพืช	9	42.86
9. การที่เกษตรกรไทยนำสินค้าทางการเกษตร ไปจำหน่ายในร้านค้าปลีกในยุโรป จะต้องได้มาตรฐาน Global GAP เสียก่อน	5	23.81
10. การได้รับพิษจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร จะได้รับพิษทางการหายใจเท่านั้น	4	19.05
11. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หมายถึง การปฏิบัติเพื่อป้องกัน หรือลดความเสี่ยงของอันตรายที่เกิดขึ้นระหว่างการทำการเกษตร เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการบริโภค	1	4.76
12. Global GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร 3 ประเภท ได้แก่ พืชผล ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ	0	0.00
13. มาตรฐาน GAP คือ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี	0	0.00
14. มาตรฐาน ASEAN GAP มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงประสานมาตรฐานภายในกลุ่มอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GAP	0	0.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.45 แสดงภาพรวมจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จะเห็นว่า การได้รับพิษจากวัตถุอันตรายทาง

การเกษตร รับผิดชอบได้จาก ทางการหายใจ ทางปากทางผิวหนัง และอาหารปลอดภัยจากสารพิษ หมายถึง อาหารที่ไม่มีสารพิษหรือมีในระดับที่ปลอดภัย ตอบถูกจำนวน 21 คน ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์รายทางการเกษตร ได้แก่ สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รวมถึงสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช ตอบถูกจำนวน 19 คน ร้อยละ 90.48 Global GAP คือมาตรฐานภาคเอกชน สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรของกลุ่มผู้ค้าปลีกทั่วโลก และ Global GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร โดยเกษตรกรต้องมีการพัฒนา 2 ด้านคือ การพัฒนาฟาร์ม และการพัฒนาบุคลากร ตอบถูกจำนวน 17 คน ร้อยละ 80.95 วัตถุประสงค์รายภาพ : จุลินทรีย์บางชนิด เช่น แบคทีเรีย ไวรัส, พาราสิต, เชื้อรา มีประโยชน์ต่อพืช และ THAI GAP เป็นมาตรฐานทางการเกษตรที่มุ่งเน้นเรื่องข้าวอย่างเดียว ซึ่งดูแลโดยกรมการข้าว ตอบถูกจำนวน 13 คน ร้อยละ 61.90 วัสดุทางกายภาพ เช่น กรวด, ดิน, หิน, โลหะ, ไม้, พลาสติก ซึ่งไม่ก่อให้เกิดอันตรายในพืช ตอบถูกจำนวน 9 คน ร้อยละ 42.86 การที่เกษตรกรไทยนำสินค้าทางการเกษตร ไปจำหน่ายในร้านค้าปลีกในยุโรป จะต้องได้มาตรฐาน Global GAP เสียก่อน ตอบถูกจำนวน 5 คน ร้อยละ 23.81 การได้รับพิษจาก วัตถุประสงค์รายทางการเกษตร จะได้รับพิษทางการหายใจเท่านั้น ตอบถูกจำนวน 4 คน ร้อยละ 19.05 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หมายถึง การปฏิบัติเพื่อป้องกัน หรือลดความเสี่ยงของอันตรายที่เกิดขึ้นระหว่างการทำเกษตร เพื่อให้ได้ผลิตผลที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการบริโภค ตอบถูกจำนวน 1 คน ร้อยละ 4.76 และ Global GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร 3 ประเภท ได้แก่ พืชผล ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ มาตรฐาน GAP คือ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และมาตรฐาน ASEAN GAP มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงประสานมาตรฐานภายในกลุ่มอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GAP ไม่มีผู้ตอบถูกในประเด็นนี้

2) แบบประเมินหลังการพัฒนา (กลุ่มเกษตรกร)

ตารางที่ 5.46 การวิเคราะห์สามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	19	90.48
ไม่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล	2	9.52
รวม	21	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.46 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิต
 ผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 21 คน
 พบว่า ผู้ที่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลจำนวน 19 คน
 ร้อยละ 90.48 และผู้ที่ไม่มีความสามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล
 จำนวน 2 คน ร้อยละ 9.52

ตารางที่ 5.47 การวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
 สากลตามจำนวนและร้อยละ

เหตุผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล		
1) เกษตรกรมีความตั้งใจและสามารถปฏิบัติได้	6	50.00
2) เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ	5	41.67
3) สินค้าเกษตรอินทรีย์มีราคาที่ดี	1	8.33
รวม	12(57.14%)	100.00
ไม่แสดงความคิดเห็น		
รวม	9(42.86%)	100.00
รวม	21	100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.47 แสดงภาพรวมการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับปรุงระบบการผลิต
 ผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลตามจำนวนและร้อยละ โดยมีกลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 9
 คน ร้อยละ 42.86 และกลุ่มที่แสดงความคิดเห็น 12 คน ร้อยละ 57.14 ซึ่งจากกลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ
 100 จะเห็นว่า เหตุผลที่สามารถปรับปรุงระบบการผลิตผู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลได้ คือ
 เกษตรกรมีความตั้งใจและสามารถปฏิบัติได้ จำนวน 6 คน ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ เกษตรกรมี
 ความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ จำนวน 5 คน ร้อยละ 41.67 และสินค้าเกษตรอินทรีย์มีราคาที่ดี
 จำนวน 1 คน ร้อยละ 8.33

ตารางที่ 5.48 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. การได้รับพิษจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้รับได้จาก ทางการหายใจ ทางปากทางผิวหนัง	21	100.00
2. อาหารปลอดภัยจากสารพิษ หมายถึง อาหารที่ไม่มีสารพิษหรือมีใน ระดับที่ปลอดภัย	20	95.24
3. วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้แก่ สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รวมถึงสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช	19	90.48
4. Global GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร โดย เกษตรกรต้องมีการพัฒนา 2 ด้านคือ การพัฒนาฟาร์ม และการพัฒนา บุคลากร	17	80.95
5. Global GAP คือมาตรฐานภาคเอกชนสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรของ กลุ่มผู้ค้าปลีกทั่วโลก	16	76.19
6. THAI GAP เป็นมาตรฐานทางการเกษตรที่มุ่งเน้นเรื่องข้าวอย่างเดียว ซึ่งดูแลโดยกรมการข้าว	14	66.67
7. วัตถุชีวภาพ : จุลินทรีย์บางชนิด เช่น แบคทีเรีย ไวรัส, ปาราสิต, เชื้อรา มี ประโยชน์ต่อพืช	11	52.38
8. วัสดุทางกายภาพ เช่น กรวด, ดิน, หิน, โลหะ, ไม้, พลาสติก ซึ่งไม่ ก่อให้เกิดอันตรายในพืช	10	47.62
9. การได้รับพิษจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร จะได้รับพิษทางการ หายใจเท่านั้น	3	14.29
10. มาตรฐาน GAP คือ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี	1	4.76
11. การที่เกษตรกรไทยนำสินค้าทางการเกษตร ไปจำหน่ายในร้านค้าปลีก ในยุโรป จะต้องได้มาตรฐาน Global GAP เสียก่อน	1	4.76
12. Global GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร 3 ประเภท ได้แก่ พืชผล ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ	0	0.00

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 5.48 จำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความเข้าใจในการตลาดมาตรฐาน
เกษตรอินทรีย์สากล (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
13. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หมายถึง การปฏิบัติเพื่อป้องกัน หรือลด ความเสี่ยงของอันตรายที่เกิดขึ้นระหว่างการทำการเกษตร เพื่อให้ได้ ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการบริโภค	0	0.00
14. มาตรฐาน ASEAN GAP มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเชื่อม ประสานมาตรฐานภายในกลุ่มอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GAP	0	0.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.48 แสดงภาพรวมจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูกต้องเรื่องความรู้ความ
เข้าใจในการตลาดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สากล จะเห็นว่า การได้รับพิษจากวัตถุอันตรายทาง
การเกษตร รับผิดชอบได้จาก ทางการหายใจ ทางปากทางผิวหนัง ตอบถูกจำนวน 21 คน ร้อยละ 100.00
รองลงมาคือ อาหารปลอดภัยจากสารพิษ หมายถึง อาหารที่ไม่มีสารพิษหรือมีในระดับที่ปลอดภัย
ตอบถูกจำนวน 20 คน ร้อยละ 95.24 วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้แก่ สารป้องกันและกำจัด
ศัตรูพืช รวมถึงสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช ตอบถูกจำนวน 19 คน ร้อยละ 90.48 Global
GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร โดยเกษตรกรต้องมีการพัฒนา 2 ด้านคือ
การพัฒนาฟาร์ม และการพัฒนาบุคลากร ตอบถูกจำนวน 17 คน ร้อยละ 80.95 Global GAP
คือมาตรฐานภาคเอกชนสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรของกลุ่มผู้ค้าปลีกทั่วโลก ตอบถูกจำนวน
16 คน ร้อยละ 76.19 THAI GAP เป็นมาตรฐานทางการเกษตรที่มุ่งเน้นเรื่องข้าวอย่างเดียว ซึ่งดูแล
โดยกรมการข้าว ตอบถูกจำนวน 14 คน ร้อยละ 66.67 วัตถุชีวภาพ : จุลินทรีย์บางชนิด
เช่น แบคทีเรีย ไวรัส, ปาราสิต, เชื้อรา มีประโยชน์ต่อพืช ตอบถูกจำนวน 11 คน ร้อยละ 52.38
วัสดุทางกายภาพ เช่น กรวด, ดิน, หิน, โลหะ, ไม้, พลาสติก ซึ่งไม่ก่อให้เกิดอันตรายในพืช
ตอบถูกจำนวน 10 คน ร้อยละ 47.62 การได้รับพิษจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร จะได้รับพิษ
ทางการหายใจเท่านั้น ตอบถูกจำนวน 3 คน ร้อยละ 14.29 มาตรฐาน GAP คือ มาตรฐาน
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และการที่เกษตรกรไทยนำสินค้าทางการเกษตร ไปจำหน่ายในร้านค้า
ปลีกในยุโรป จะต้องได้มาตรฐาน Global GAP เสียก่อน ตอบถูกจำนวน 1 คน ร้อยละ 4.76
และ Global GAP ออกมาตรฐานครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตร 3 ประเภท ได้แก่ พืชผล ปศุสัตว์
และสัตว์น้ำ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หมายถึง การปฏิบัติเพื่อป้องกัน หรือลดความเสี่ยงของ

อันตรายที่เกิดขึ้นระหว่างการทำการเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสม
ต่อการบริโภค และมาตรฐาน ASEAN GAP มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเชื่อมประสาน
มาตรฐานภายในกลุ่มอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GAP ตอบถูกจำนวน ไม่มีผู้ที่ตอบถูกใน
ประเด็นนี้

